

بررسی رابطه عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خودابرازی جنسی با رضایت جنسی

نرگس حیدریان فر^۱

عباس امان الهی^۲

بتول آقائیان^۳

چکیده

هدف: رضایت جنسی یکی از ابعاد مهم زندگی زوجین است. این پژوهش به منظور بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه‌ی عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خودابرازی جنسی با رضایت جنسی در دانشجویان زن دانشگاه شهید چمران اهواز اجرا شد.

روش: این مطالعه توصیفی-تحلیلی به روش همبستگی انجام شد. آزمودنی‌ها در این پژوهش ۱۸۶ نفر بودند که به پرسش‌نامه‌ی چند بعدی خودمفهومی جنسی (MSSCQ)، پرسش‌نامه‌ی رضایت جنسی پینی (PSSI) و پرسش‌نامه‌ی خودابرازی جنسی به همسر (SSDS) پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌ها علاوه بر روش‌های توصیفی (میانگین و انحراف معیار) از ضریب همبستگی ساده و روش رگرسیون مرحله‌ای استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین متغیرهای عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خودابرازی جنسی با رضایت جنسی رابطه‌ی مثبت وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد متغیرهای عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خودابرازی جنسی پیش‌بینی کننده‌های معنی‌داری برای رضایت جنسی هستند. سطح معنی‌داری در این پژوهش $\alpha=0/01$ بود.

نتیجه‌گیری: براساس داده‌ها می‌توان نتیجه گرفت که بین متغیرهای مورد مطالعه با رضایت جنسی رابطه وجود دارد. و این متغیرها پیش‌بینی کننده‌ی رضایت جنسی هستند.

کلید واژه‌ها: عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی، خودابرازی جنسی، رضایت جنسی

^۱. کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران نویسنده مسئول: n.heydarianfar@yahoo.com

^۲. استادیار گروه مشاوره دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

^۳. کارشناس ارشد مشاوره دانشگاه خوارزمی تهران، تهران، ایران

مقدمه

آمیزش جنسی یکی از آرامش بخش‌ترین فعالیت‌های فرض شده‌ای است که زوجین می‌توانند از آن لذت ببرند. امروزه در مورد رفتار جنسی دانش اندکی وجود دارد و مطالعات اندکی از میزان رضایت جنسی افراد وجود دارد. علاوه بر این بیشتر ادبیات موجود در زمینه‌ی رضایت جنسی فاقد یک تعریف ساختاری از این متغیر هستند. به طور کلی رضایت به عنوان یک حالت عاطفی ایجاد شده به وسیله‌ی دستیابی به برخی اهداف (پدرسن و بلکسان، ۲۰۰۳) یا احساس لذت و موفقیت (داویس^۱ و همکاران، ۱۹۹۹؛ به نقل از زیهر و متسن، ۲۰۱۰) تعریف می‌شود، بنابراین می‌توان گفت که رضایت جنسی حالت عاطفی‌ای است که با تحقق خواسته‌های فرد در زمینه‌ی زندگی جنسی به وجود می‌آید. عوامل بسیاری با رضایت جنسی در ارتباطند، یکی از این عوامل فعالیت و عملکرد جنسی است، که شامل فراوانی فعالیت جنسی، تنوع رفتارهای جنسی، نگرش مثبت نسبت به روابط جنسی و غیره است (دارلینگ و داویسون^۲، ۱۹۹۱؛ هاربرت، آپت، هاربرت و پیرس^۳، ۲۰۰۰؛ هاویو-مانینلا و کانتالا^۴، ۱۹۹۷؛ لاکیس^۵، ۲۰۰۰؛ به نقل از زیهر و متسن، ۲۰۱۰). از طرفی دیگر پیشایندهایی وجود دارند که رضایت جنسی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. بررسی این پیشایندها ما را در شناخت بیشتر رضایت جنسی یاری می‌دهد.

مطالعات نشان می‌دهند که عزت نفس بالا رضایت جنسی بیشتر را پیش‌بینی می‌کنند (هیگینز، مالیناکس، تراسل، داویدسن و موری، ۲۰۱۱؛ پاچولز، مستن و سیل، ۲۰۱۰). نتایج این مطالعات عجیب نیست چرا که افراد با عزت نفس بالا در حین رابطه‌ی جنسی افکار مغل کم‌تر و به تبع آن رضایت جنسی بیشتری را گزارش می‌کنند (پاچولز و همکاران، ۲۰۱۰). عزت نفس جنسی به ارزشی که یک فرد به خود به عنوان یک موجود جنسی می‌دهد مانند هویت جنسی و درک شایستگی جنسی اشاره دارد (میرز، هیلر و هیلر، ۲۰۰۳). اگر چه عزت نفس جنسی با عزت نفس خود در خیلی از حوزه‌ها شبیه است اما عزت نفس جنسی تلاش می‌کند تا احساسات، افکار و تجاربی را که یک فرد در مورد خود جنسی دارد مجزا کند و توضیح دهد (هندریج، مکنی، آیوتن-کاف، دامینی و اسنوبر، ۲۰۰۷). عزت نفس جنسی از عوامل مختلفی از جمله میزان احساس کنترل بر رفتار جنسی، مهارت و تجربه در رفتار جنسی، میزان مطلوبیت تصویر تن، میزان پذیرش اخلاقی تجربه‌ی جنسی و میزان انطباق‌پذیری با تجربه‌ی جنسی تأثیر می‌پذیرد. حوادث منفی نیز می‌توانند بر روی عزت نفس جنسی تأثیر نامطلوب داشته باشند.

از طرفی آگاهی فرد نسبت به ترجیحات و احساسات جنسی خود نیز می‌تواند عامل جذب رضایت جنسی فرد شود. خودآگاهی جنسی بیانگر شناخت جنبه‌های جنسی خود، شناخت افکار، نگرش‌ها، اعمال و احساسات جنسی خود است. در واقع خودآگاهی جنسی شناخت صفت‌های جنسی خود است؛ صفاتی چون: خجالتی بودن در امور جنسی، عصبی شدن یا احساس ناراحتی در حین مقاربت، یا عدم اعتماد به نفس. تحقیقات نشان می‌دهد شناخت جنبه‌های جنسی خود، شناخت افکار، نگرش‌ها، اعمال و احساسات جنسی به رضایت جنسی بالاتر منجر می‌شود (اسپرچر و کت، ۲۰۰۴).

علاوه بر شناخت ترجیحات جنسی خود و درک هویت جنسی، درمانگران دریافته‌اند که بحث در مورد ترجیحات جنسی به نفع رابطه است (مسترز و جانسون، ۱۹۷۹) رضایت جنسی را افزایش و مشکلات جنسی را کاهش می‌دهد (لوپیکولو و لوپیکولو^۶، ۱۹۷۸؛ متس و کاپاچ^۷، ۱۹۸۹؛ راسل^۸، ۱۹۹۰؛ به نقل از بیرز و دمانس، ۲۰۱۰). تعریف محققان از خودابرازی جنسی متفاوت است. برخی

1- Davies

2- Darling & Davidson

3- Hurlbert, Apt, Hurlbert, & Pierce

4- Haavio-Maninila & Kontula

5- Luquis

6- LoPiccolo & LoPiccolo

7- Metts & Cupach

8- Russell

آن را به عنوان تمایل افراد برای برقراری ارتباط با شریک در مورد موضوعات جنسی مختلف تعریف کرده‌اند (پاپینی، فارمرز، کلارک و اسنل، ۱۹۸۸؛ اسنل، بلک، پاپینی و کلارک، ۱۹۸۹؛ یانگ، یانگ و چپو، ۲۰۱۰). برخی آن را به عنوان میزان خودافشایی افراد در مورد واکنش‌های خوشایند و ناخوشایند در فعالیت‌های جنسی خاص در یک رابطه‌ی عاشقانه (بیرز و دمانس، ۲۰۱۰) و کشف خود جنسی فرد تعریف می‌کنند (هرولد و وی، ۱۹۸۸). تنگس، بنزمن و هاتفیلد (۲۰۱۳) در تحقیقات خود خودافشایی را به این صورت تعریف می‌کنند: میزانی که یک زوج به طور روزانه افکار و احساسات جنسی خود و رفتارهای جنسی شریکش را افشا می‌کند. مطالعات نشان می‌دهند افرادی که یک رابطه‌ی رضایت بخش دارند و ارتباطات و ابزار وجود جنسی بیشتر را گزارش می‌کنند رضایت جنسی بالاتری را گزارش می‌کنند (هندرسون، لهاوت و سیمونی، ۲۰۰۹؛ هاربرت و همکاران، ۲۰۰۰؛ مک‌نیل و بیرز، ۲۰۰۹). هیگینز و همکاران (۲۰۱۱) نشان دادند زنانی که تمایلات جنسی خود را به راحتی با همسر خود در میان می‌گذارند رضایت بیشتری را از فعالیت جنسی خود گزارش می‌کنند. اسنل، فیشر و میلر (۱۹۹۱) نشان دادند که آگاهی جنسی و عزت نفس جنسی پیش‌بینی کننده‌ی رضایت جنسی در هر دو جنس می‌باشند. یافته‌های دیگر گزارش شده توسط اسنلو همکاران (۱۹۸۹) نشان داد که رفتارهای جنسی زنان به شدت با اعتماد به نفس جنسی و انگیزش جنسی رابطه‌ی مستقیم دارند. با توجه به مطالب گفته شده تحقیق حاضر درصدد بررسی این موضوع است که آیا بین عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خودابرازی جنسی با رضایت جنسی رابطه وجود دارد؟

روش

الف) شرکت کنندگان و طرح پژوهش: جامعه‌ی آماری مورد مطالعه در این پژوهش کلیه‌ی دانشجویان زن متأهل دانشگاه شهید چمران اهواز بودند، که در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ در این دانشگاه مشغول به تحصیل بودند. با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۱۸۶ نفر انتخاب شدند. پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. از آن جا که این تحقیق درصدد اندازه‌گیری و بررسی روابط و پیوندهای بین متغیرهای مورد مطالعه می‌باشد، بنابراین از روش همبستگی و رگرسیون چندگانه استفاده شده است.

ب) ابزار

۱- پرسش‌نامه‌ی چند بعدی خود مفهومی جنسی^۱ (MSSCQ): این پرسش‌نامه تحت عنوان پرسش‌نامه‌ی چندبعدی خود مفهومی جنسی توسط اسنلدر دانشگاه میسوری (۱۹۹۸) تهیه شد. این پرسش‌نامه برای بیان مفهوم جنسی افراد از خودشان ساخته شده است. هر خرده مقیاس با ۵ سؤال سنجیده می‌شود، اندازه‌گیری این سؤالات به شیوه‌ی لیکرت (مخالفم، کمی موافقم، تا حدودی موافقم، تقریباً موافقم، موافقم) و نمره‌گذاری سؤالات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ است؛ حداقل و حداکثر نمره‌ی هر آزمودنی به ترتیب ۰ و ۲۵ می‌باشد. برای سنجش عزت نفس جنسی و خودآگاهی جنسی از این پرسش‌نامه استفاده شده است. امان الهی، حیدریان‌فر و آقائیان (۱۳۸۹) برای اولین بار در ایران این پرسش‌نامه را تهیه و ترجمه نمودند و برای بررسی آن را در اختیار اساتید دانشگاه شهید چمران اهواز قرار داده سپس فرم اصلاح شده و نهایی را مورد استفاده قرار دادند. تحقیقات گسترده‌ای (۱۹۹۶، ۱۹۹۴، ۱۹۹۱) که بر روی ابعاد گوناگون این پرسش‌نامه صورت گرفته است که خرده مقیاس‌های این پرسش‌نامه را در ارتباط با هم تأیید می‌کند همچنین همبستگی این پرسش‌نامه با پرسش‌نامه‌هایی چون افسردگی بک، رضایت جنسی، عزت نفس آیزنگ معنادار

¹ - Multidimensional Sexual Self-Concept Questionnaire

بود. در پژوهش اسنل (۱۹۹۸) آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌های MSSCQ برای تمام شرکت کنندگان بین ۰/۷۹ تا ۰/۹۴، برای زنان بین ۰/۶۳ تا ۰/۹۳ و برای مردان ۰/۶۶ تا ۰/۹۶ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ پرسش‌نامه‌ی چند بعدی خود مفهومی جنسی برای خرده مقیاس‌های اضطراب جنسی ۰/۷۹، خودکارآمدی جنسی ۰/۷۹، خوش بینی جنسی ۰/۶۸ و افسردگی جنسی ۰/۸۳ به دست آمد.

۲- پرسش‌نامه‌ی رضایت جنسی پینی^۱ (PSSI): این پرسش‌نامه توسط پینی، گراد و دینی (۱۹۸۷) برای سنجش رضایت جنسی زنان ساخته شد. فرم نهایی این پرسش‌نامه دارای ۲۴ سؤال می‌باشد. این پرسش‌نامه دارای دو خرده مقیاس رضایت جنسی کلی و رضایت از همسر می‌باشد که پاسخ دهنده در یک طیف لیکرت ۷ درجه‌ای (۱- کاملاً موافقم تا ۷- کاملاً مخالفم) به آن پاسخ می‌دهد. ضریب همبستگی مقیاس رضایت زناشویی پینی در پژوهش‌های طولی پینی و همکاران (۱۹۸۷) با فهرست رضایت زناشویی هاتسن^۲ (HISS) ۰/۶۸ محاسبه گردید. پینی و همکاران (۱۹۸۷) در پژوهشی که بر روی ۲۷۵ نفر از زنان دانشجویان انجام دادند ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه را ۰/۹۲ گزارش کردند. در پژوهش انجام شده توسط پدهازر (۱۹۸۲) ضریب همبستگی مقیاس رضایت زناشویی پینی، رضایت جنسی کلی و رضایت از همسر با ترکیب خطی ۱۱ متغیر پیش بین به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۶۵ و ۰/۵۱ به دست آمد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ رضایت جنسی، رضایت جنسی کلی و رضایت از همسر به ترتیب ۰/۹۵، ۰/۹۶ و ۰/۹۲ و ضریب تنصیف به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۹۰ و ۰/۹۳ به دست آمد.

۳. پرسش‌نامه‌ی خودابرازی جنسی به همسر^۳ (SSDS): در این پژوهش برای سنجش خودابرازی جنسی زوجین از "مقیاس خودابرازی جنسی به همسر" ساخته شده توسط ویلیام و اسنل (۱۹۹۷) در دانشگاه ایالات میسوری استفاده شد. اسنل و همکاران (۱۹۸۹) به نقل از عشقی (۱۳۸۵) طی تحقیقاتی دریافتند که زنان و مردان به بیان نیازها و مسائل جنسی خود نیاز دارند و بدین ترتیب اقدام به ساخت چندین پرسش‌نامه پیرامون خودابرازی جنسی به دوستان، والدین و همسر کردند. برای تعیین همسانی درونی پرسش‌نامه نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید که این ضریب ۰/۸۷ به دست آمده است و نیز در پژوهشی دیگر توسط عشقی (۱۳۸۵) ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه‌ی خود ابرازی جنسی با ۰/۷۷ مورد تأیید قرار گرفت. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰/۸۷ به دست آمد.

(ج) شیوه گردآوری داده‌ها: پس از انتخاب تصادفی افراد در ساعات استراحت و بین کلاسی پرسش‌نامه‌ها توسط پژوهشگر به شرکت کنندگان داده می‌شد و پس از توضیحات لازم و درخواست پاسخگویی صادقانه، از آن‌ها خواسته می‌شد که تا پایان ساعات بین کلاسی به سؤالات پاسخ دهند؛ از تعداد ۲۰۰ پرسش‌نامه‌ی توزیع شده ۱۹۰ پرسش‌نامه‌ی قابل تجزیه و تحلیل جمع‌آوری گردید.

¹ - Pinney sexual satisfaction inventory

² - Hudsons Index of Sexual Satisfaction

³ - Spouse Sexual Disclosure Scale

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، تعداد آزمودنی‌ها، حداقل نمره، حداکثر نمره برای متغیر ملاک و متغیرهای پیش بین ارائه می‌گردد. نتایج در جدول ۱ ملاحظه می‌شود.

جدول ۱: تعداد، میانگین، انحراف معیار متغیرهای پیش بین و متغیر رضایت جنسی و خرده مقیاس‌های آن

متغیرهای پیش بین		شاخص‌های آماری	
تعداد	میانگین	انحراف معیار	
۱۸۶	۲۰/۱۱	۵/۰۲	عزت نفس جنسی
۱۸۶	۲۰/۳۵	۴/۰۸	خودآگاهی جنسی
۱۸۶	۳۴	۷/۹۶	خود ابرازی جنسی
۱۸۶	۱۳۲/۷۸	۳۰/۵۶	رضایت جنسی
۱۸۶	۷۹/۴۲	۱۷	رضایت جنسی کلی
۱۸۶	۵۳/۳۲	۱۶/۲۵	رضایت از همسر

همان‌طور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود، تعداد، میانگین و انحراف معیار آزمودنی‌ها در متغیر عزت نفس جنسی به ترتیب ۱۸۶، ۲۰/۱۱ و ۵/۰۲، در متغیر خودآگاهی جنسی به ترتیب ۱۸۶، ۲۰/۳۵ و ۴/۰۸ و در متغیر خود ابرازی جنسی به ترتیب ۱۸۶، ۳۴ و ۷/۹۶ می‌باشد. تعداد، میانگین و انحراف معیار آزمودنی‌ها در متغیر رضایت جنسی به ترتیب عبارتند از ۱۸۶، ۱۳۲/۷۸ و ۳۰/۵۶، در متغیر رضایت جنسی کلی به ترتیب ۱۸۶، ۷۹/۴۲ و ۱۷ و در متغیر رضایت از همسر به ترتیب ۱۸۶، ۵۳/۳۲ و ۱۶/۲۵ می‌باشند.

جدول ۲: ضرایب همبستگی ساده بین متغیرهای خودمفهومی جنسی و رضایت جنسی

متغیر پیش بین	متغیر ملاک	تعداد	R ضریب همبستگی	سطح معنی (Sig داری)
عزت نفس جنسی	رضایت جنسی	۱۸۶	۰/۶۶	۰/۰۰۰
	رضایت جنسی کلی	۱۸۶	۰/۷۵	۰/۰۰۰
	رضایت از همسر	۱۸۶	۰/۴۵	۰/۰۰۰
خودآگاهی جنسی	رضایت جنسی	۱۸۶	۰/۶۰	۰/۰۰۰
	رضایت جنسی کلی	۱۸۶	۰/۶۵	۰/۰۰۰
	رضایت از همسر	۱۸۶	۰/۴۵	۰/۰۰۰
خودابرازی	رضایت جنسی	۱۸۶	۰/۴۶	۰/۰۰۰
	رضایت جنسی کلی	۱۸۶	۰/۴۸	۰/۰۰۰
	رضایت از همسر	۱۸۶	۰/۴۱	۰/۰۰۰

همان طور که در جدول ۲ ملاحظه می شود ضریب همبستگی بین عزت نفس جنسی و رضایت جنسی، رضایت جنسی کلی، رضایت از به ترتیب برابر با $r=0/66$ ، $r=0/75$ ، $r=0/45$ به دست آمده است ضریب همبستگی بین خودآگاهی جنسی و رضایت جنسی، رضایت جنسی کلی، رضایت از همسر به ترتیب برابر با $r=0/60$ ، $r=0/65$ ، $r=0/45$ به دست آمده است. ضریب همبستگی بین خودابرازی جنسی و رضایت جنسی، رضایت جنسی کلی، رضایت از همسر به ترتیب برابر با $r=0/46$ ، $r=0/48$ ، $r=0/41$ به دست آمده است که همه ی ضرایب همبستگی در سطح $P < 0/01$ معنی دار هستند.

جدول ۳: نتایج تحلیل رگرسیون متغیرهای پیش بین با رضایت جنسی به روش مرحله‌ای برای آزمودنی‌ها

متغیر ملاک	شاخص‌ها متغیرپیش بین	M R	RS	F P	ضرایب رگرسیون		
					۱	۲	۳
عزت نفس جنسی		۰/۶۶	۰/۴۳	۱۳۸/۱۵	$\beta = ۰/۶۶$	$t = ۱۱/۷۵$	$P < ۰/۰۰۱$
خودابرازی جنسی		۰/۶۹	۰/۴۸	۸۳/۳۶	$\beta = ۰/۲۴$	$t = ۴/۰۹$	$P < ۰/۰۰۱$
					$\beta = ۰/۵۵$	$t = ۹/۱۹$	$P < ۰/۰۰۱$
خودآگاهی جنسی		۰/۷۱	۰/۵۰	۶۱/۱۹	$\beta = ۰/۲۳$	$t = ۳/۰۵$	$P < ۰/۰۰۳$
					$\beta = ۰/۲۱$	$t = ۳/۴۷$	$P < ۰/۰۰۱$
					$\beta = ۰/۴۰$	$t = ۵/۳۶$	$P < ۰/۰۰۱$

همان‌طور که در جدول ۳ ملاحظه می‌شود طبق نتایج رگرسیون به روش مرحله‌ای متغیرهای عزت نفس جنسی، خودابرازی جنسی و خودآگاهی جنسی پیش بینی‌کننده‌های معناداری برای رضایت جنسی می‌باشند و R^2 و R آن‌ها به ترتیب ۰/۷۱ و ۰/۵۰ است یعنی ۵۰٪ واریانس رضایت جنسی به وسیله‌ی متغیرهای عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خودابرازی جنسی تبیین می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش به منظور بررسی رابطه‌ی ساده و چندگانه‌ی عزت نفس جنسی، خودآگاهی جنسی و خودابرازی جنسی با رضایت جنسی در دانشجویان زن دانشگاه شهید چمران اهواز اجرا شد. همان‌طور که در بخش یافته‌ها ملاحظه گردید براساس نتایج تحقیق حاضر بین عزت نفس، خودآگاهی و ابراز وجود جنسی با رضایت جنسی رابطه وجود دارد. و این متغیرها ۵۰٪ واریانس رضایت جنسی را تبیین می‌کنند. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات (هیگینز و همکاران، ۲۰۱۱؛ پاچولز، مستن و سیل، ۲۰۱۰؛ پاچولز و همکاران، ۲۰۱۰؛ اسپرچر و کت، ۲۰۰۴؛ لویکولو و لویکولو، ۱۹۷۸؛ متس و کاپاچ، ۱۹۸۹؛ راسل، ۱۹۹۰؛ به نقل از بیرز و دمانس، ۲۰۱۰؛ هندرسون و همکاران، ۲۰۰۹؛ هاربرت و همکاران، ۱۹۹۳؛ مک نیل و بیرز، ۲۰۰۹؛ اسنل و همکاران، ۱۹۸۹؛ جانسون، فلپ و کاتلر، ۲۰۰۴؛ هاربرت، آپت، هاربرت و پیرس، ۲۰۰۰؛ ویدرمن و ناتالی، ۲۰۰۰؛ وستیمر و لوپاتر، ۲۰۰۵) همخوانی دارد.

مطالعات هندرسون و همکاران، ۲۰۰۹ نشان دادند که رضایت جنسی به روابط بین زوجین مثل رضایت زناشویی، ارتباطات زوجین، ابراز وجود جنسی، عملکرد جنسی و اختلال عملکرد جنسی مرتبط است. در تحقیقی که توسط هینان، رایکون و کلتی کانگاس (۲۰۰۵) انجام شد نشان داده شد که متغیرهای خوش بینی و عزت نفس به شدت به هم وابسته اند و پایین بودن سطح عزت نفس و خوش بینی، سطح بالایی از اضطراب و پریشانی روانی و متعاقب آن‌ها کاهش رضایت جنسی را به دنبال دارد. اندرسون و سیرانووسکی (۱۹۹۴) عزت نفس جنسی را به عنوان جنبه‌های جنسی فرد که از تجارب گذشته مشتق شده تعریف می‌کند. زمانی که یک فرد رفتارهایی چون خجالت، شرمساری و

احساس حقارت نسبت به خودش دارد عزت نفس جنسی اش با توجه به رفتارها و احساسات منفی او شکل می‌گیرد (میرز و همکاران، ۲۰۰۳). از طرفی تحقیقات نشان می‌دهد که عزت نفس جنسی افراد شدیداً از رضایت از همسر تأثیر می‌پذیرد و افرادی که دل‌بستگی عاشقانه‌ی کم‌تری دارند، عزت نفس و به تبع رضایت از همسر کم‌تری را نشان می‌دهند. آن‌ها استدلال می‌کنند که عزت نفس، به طور مستقیم رفتارها و نگرش‌های جنسی مردم را پیش بینی می‌کند؛ افراد با عزت نفس جنسی پایین رضایت جنسی کم‌تری را گزارش می‌کنند. در نتیجه نمرات بالا در این متغیر، نمرات بالا در رضایت جنسی، رضایت کلی رضایت از همسر را به دنبال دارد (میرز و همکاران، ۲۰۰۳). از طرفی اسنل و همکاران (۱۹۹۳) دریافتند که آگاهی جنسی و قدرت تشخیص جنسی افراد، با تجربه‌ی متنوع و گسترده‌ی آن‌ها در مسائل جنسی در ارتباط است. یافته‌های حاصل نشان می‌دهد که میزان بالای آگاهی جنسی، رضایت جنسی را در پی دارد و افرادی که در خودآگاهی جنسی نمره بالای می‌گیرند احتمالاً رضایت جنسی بیشتری را گزارش خواهند کرد. از طرفی یافته‌های پیشین به رابطه مثبت بین خودآگاهی جنسی و رضایت از همسر اشاره دارند. وقتی که نمره خودآگاهی جنسی بالا رود به این معنی است که فرد نسبت به خود و جنبه‌های جنسی زندگی اش سطح بالایی از آگاهی را دارا می‌باشد که این امر به نوبه خود بر روی جنبه‌های دیگر زندگی اش تأثیر می‌گذارد و به بالا رفتن رضایت جنسی کلی و به تبع رضایت از همسر منجر می‌شود. از سوی دیگر خودابرازی‌های جنسی زیاد به طور مثبتی رابطه‌ی رضایت جنسی را با تعهد به رابطه پیش بینی می‌کنند. متعاقباً خودابرازی جنسی پیشگوی مناسبی برای رضایت جنسی است و رابطه‌ی مثبتی با آن دارد. نتایج یک سری از تحلیل‌های آن‌ها نشان داده است که ابراز رضایت جنسی به دو طریق بر رضایت جنسی اثرگذار است: ۱- خودابرازی جنسی پاداش‌های جنسی را در روابط افزایش می‌دهد. ۲- خودابرازی جنسی ممکن است بر رضایت کلی ارتباط زناشویی بیفزاید. و هر دوی این نتایج منجر به رضایت جنسی می‌شوند (اسپرچر و کت، ۲۰۰۴). کارهای قبلی جانسون، فلپ و کاتلر (۲۰۰۴) نشان می‌دهد که کیفیت فعالیت‌های جنسی در زوجینی بیشتر است که فعالیت‌های خوشایند و ناخوشایند خود را در حین فعالیت‌های جنسی را ابراز می‌کنند. از نظر تئوری تبادل اجتماعی، اظهارات جنسی وقتی مؤثرند که به احتمال بیشتری زوجین در انجام فعالیت‌های جنسی دلخواه همسرشان و اجتناب از فعالیت‌های مورد نفرت همسرشان توافق کنند. بنابراین، ارتباطات و ابراز وجود جنسی بیشتر به شناختن رفتارهای خوشایند و ناخوشایند کمک می‌کند و بنابراین احتمال رفتارهای خوشایند را افزایش و رفتارهای ناخوشایند را کاهش می‌دهد. و این امر احتمالاً به رضایت جنسی و رضایت کلی بیشتر منجر می‌شود (مکنیل و بیرز، ۲۰۰۵؛ ۲۰۰۹). به طور کلی نتایج تحقیق حاضر نشان می‌دهد که عزت نفس، خودآگاهی و خودابرازی جنسی به صورت مثبتی رضایت جنسی را پیش‌بینی می‌کنند. از جمله محدودیت‌های این پژوهش این بود که داده‌ها از طبقه‌ی متوسط و نسبتاً سالم و فقط از دانشجویان زن متأهل دانشگاه شهید چمران اهواز جمع آوری شده‌اند و نمی‌توان نتایج را به جامعه‌های دیگر با خصوصیات بسیار متفاوت از نمونه‌ی حاضر تعمیم داد. اطلاعات حاصل از این مطالعه می‌تواند برای مشاوران خانواده و روانشناسانی که با زوجین کار می‌کنند مفید باشد. همچنین مطالعات آینده می‌توانند به صورت ترکیبی از (زن و شوهر) را مورد بررسی قرار دهند. به طور کلی افزایش گسترده‌ی چنین تحقیقاتی می‌تواند در پیشگیری بسیاری از مشکلات جنسی که زنان از ابراز آن احساس شرم می‌کنند و با گریز از این مسائل باعث از هم پاشیدگی کانون خانواده می‌شوند، مؤثر باشد. بنابراین امید است که مطالعات آینده بر روی نتایج پژوهش حاضر با استفاده از نمونه‌هایی بزرگ‌تر، با تنوع بیشتر و طرح‌های پژوهشی با کنترل بیشتر ایجاد شود.

References

- Henderson, A. W., Lehavot, K., & Simoni, J. M. (2009). Ecological models of sexual satisfaction among lesbian/bisexual and heterosexual women. *Archives of Sexual Behavior*, 38, 50-65.
- Heinonen, K., Raikonen, K., Keltikangas-Jarvinen, L. (2005). Self-esteem in early and late adolescence predicts dispositional optimism–pessimism in adulthood: A 21-year longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 3, 511-521.
- Heinrichs, K., D., MacKnee, Ch., Auton-Cuff, F., Domene, J., & Snowber, C., (2007). An investigation of female Sexual Self-Esteem in heterosexual, pre-menopausal women engaged in continuous long- term relationship. *Trinity western university*.
- Higgins, J.A., Mullinax, M., Trussell, J., Davidson, K., & Moore. (2011). Sexual satisfaction and sexual health among university students in the United States. *American Journal of Public Health*, 101, (9), 1643-1654.
- Johnson, S. D. Phelps, D. L. & Cottler, L. B. (2004). The association of sexual dysfunction and substance use among a community epidemiological sample. *Archives of Sexual Behavior*, 33: 55–63.
- MacNeil, S., & Byers, E. S. (2005). Dyadic assessment of sexual self-disclosure and sexual satisfaction in heterosexual dating couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22, 169-181.
- MacNeil, S., & Byers, E. S. (2009). Role of sexual self-disclosure in the sexual satisfaction of long-term heterosexual couples. *Journal of Sex Research*, 46, 3-14.
- Mayers, K. S., Heller, D. K., & Heller, J. A. (2003). Damaged Sexual Self-Esteem:A Kind Of Disability. *Sexuality and Disability*, 21(4): 263-289.
- Natali, L. D., & Wiederman, M. W. (2000). Cognitive Distraction and Women's Sexual Functioning. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 26:67–78.
- Pedersen, W., & Blekesaune, M. (2003). Sexual satisfaction in young adulthood: Cohabitation, committed dating or unattached life? *Acta Sociologica*, 46, 179-193.
- Pujols, Y., Meston, C. M., & Seal, B. N. (2010). The association between sexual satisfaction and body image in women. *Journal of Sexual Medicine*, 7, 905-916.
- Sprecher, S., & Cate, R. M. (2004). Sexual satisfaction and sexual expression as predictors of relationship satisfaction and stability. In J. H. Harvey, A. Wenzel, & S. Sprecher (Eds.), *The handbook of sexuality in close relationships* (pp. 235–256). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Tanga, N., Bensmana, L., Hatfield, E. (2013). Culture and Sexual Self-Disclosure in Intimate Relationships. *Journal on Personal Relationships interpersonal*, 7(2), 227–245.
- Yang, M. L., Yang, C. C., & Chiou, W. B. (2010). Differences in engaging in sexual disclosure between real life and cyberspace among adolescents: Social penetration model revisited. *Current Psychology*, 29, 144-154.

Ziherl, S., & Masten, R. (2010). Differences in predictors of sexual satisfaction and in sexual satisfaction between female and male university student in slovenia. *Psychiatria Danubina*, 22, No. 3, pp 425–429.